

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

En aquesta resolució s'han ocultat les mencions a la població afectada per tal de donar compliment a l'art. 17.2 de la Llei 32/2010, atès que en cas de revelar el nom de la població afectada, es podrien identificar també les persones físiques afectades.

Identificació de l'expedient

Resolució del procediment sancionador núm. PS 20/2018, referent a l'Hospital (...) de l'Institut Català de la Salut

Antecedents

1.- En data 20/11/2017 va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit pel qual es formulava denúncia d'una persona (identificada en la fase d'informació prèvia que precedí aquest procediment) contra l'Institut Català de la Salut (en endavant, ICS) - Hospital (...) (en endavant, l'Hospital), amb motiu d'un presumpte incompliment de la normativa de protecció de dades. En concret, la persona denunciant es queixava d'accessos no justificats a la seva història clínica, en concret, els dies 5 de gener, 10 de febrer i 9 de maig de 2017. Així mateix la persona denunciant es queixava que la persona qui hauria accedit injustificadament a la història clínica, "va divulgar" el seu contingut sense autorització.

Per tal d'acreditar els fets denunciats, la persona afectada aportava, entre d'altres, un escrit de data 12/07/2017 que li havia remés la cap de la Unitat de Comunicació i Atenció a l'Usuari de l'Hospital en relació amb els accessos denunciats. En aquest escrit s'informava del següent: a) que "un cop revisada la traçabilitat dels professionals que han tingut accés a les vostres dades i a la vostra història clínica en el període sol·licitat, hi ha uns accessos a la vostra història clínica dels quals no hem pogut constatar que estiguin lligats a visites professionals sanitàries. Aquests accessos es van produir els dies 5 de gener, 10 de febrer i 9 de maig de 2017"; i b) que s'havia procedit a notificar a la Unitat de Recursos Humans aquests fets, per tal que valoressin si podien ser objecte d'una falta disciplinària que motivi la incoació d'un procediment d'informació reservada al personal qui va efectuar els accessos referits.

2.- L'Autoritat va obrir una fase d'informació prèvia (núm. IP 366/2017), d'acord amb l'article 7 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, i l'article 55.2 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (en endavant, LPAC), per tal de determinar si els fets eren susceptibles de motivar la incoació d'un procediment sancionador, la identificació de la persona o persones que poguessin ser responsables i les circumstàncies rellevants concurrents en uns i altres.

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

En el si d'aquesta fase d'informació, per mitjà d'ofici de data 21/12/2017 es va requerir l'ICS per tal que donés compliment al següent:

- Aportés una còpia del registre d'accessos a la història clínica de la persona denunciant corresponent als dies 5 de gener, 10 de febrer i 9 de maig de 2017. I, en relació amb aquest registre: a) assenyalés els accessos que no estaven vinculats a visites professionals, d'acord amb el que s'indicava en l'escrit de 12/07/2017 que l'Hospital va dirigir a l'aquí denunciant; b) identifiqués les persones usuàries que van efectuar cadascun dels accessos controvertits a la història clínica i informés del càrrec que ocupaven a l'organització quan es produïren els accessos.
- Indiqués si la persona denunciant havia estat o estava sent tractada en el servei o unitat on aquestes persones prestaven servei en les dates en què es van produir els accessos.
- Informés si l'Hospital ha iniciat una informació reservada o procediment disciplinari sobre els accessos no autoritzats. En cas afirmatiu, aporteu una còpia de la documentació que allà figuri.

L'ICS va respondre l'anterior requeriment a través d'escrit de data 10/01/2018, pel qual s'exposava, entre d'altres, el següent:

- Que *"el denunciant és zelador de l'Hospital i la seva ex-parella auxiliar de clínica"*
- Que *"segons refereix la treballadora, el seu ex-marit li va demanar que entrés a la història en repetides ocasions per fer consultes puntuals. Posteriorment, ell volia reiniciar la seva relació sentimental i davant la negativa de la treballadora, aquest la va amenaçar amb «conseqüències»"*.
- Que *"no s'ha iniciat cap expedient disciplinari fins el moment si bé està en estudi de recursos humans"*.

L'entitat denunciada aportava, entre d'altra documentació:

- 1) Còpia del registre d'accessos a la història clínica de la persona denunciant mitjançant l'aplicatiu SAP (programa informàtic d'accés a la història clínica hospitalària). En aquest registre figuren els següents accessos que l'ICS havia assenyalat com a no *"ligats a visites professionals sanitàries"*, tot ells efectuats per la Sra. (...), amb perfil d'auxiliar d'infermeria:
 - Dia 05/01/2017 a les 08:33:26 hores
 - Dia 10/02/2017 a les 09:10:20 hores
 - Dia 09/05/2017 a les 08:59:42 hores
- 2) Escrit que va dirigir la Sra. (...) al cap de Comunicació i Atenció a l'Usuari de l'Hospital en relació amb les circumstàncies que explicarien el seu accés a la història clínica de la persona aquí denunciant. En aquest escrit es recull el següent literal: *"El Sr. (nom de la persona aquí denunciant) ha sido mi marido hasta el pasado día 6 de (...)de 2017 (...). Durante el tiempo en el que estuvimos casados y hasta incluso después de nuestro divorcio, el Sr. (nom de la persona denunciant)*

me ha pedido en varias ocasiones que consulte su historial clínico o bien para comprobar las visitas médicas que tenía pendiente de realizar o bien para que mirase el medicamento que tenía prescrito (...). Por tanto, si he accedido en alguna ocasión al historial clínico del Sr. (nom de la persona denunciant) ha sido siempre no solo con su consentimiento, sino a requerimiento suyo personal. (..) Por todo ello, reiterar que en ningún momento he accedido a la historia clínica del Sr. (nom de l'aquí denunciant) sin su consentimiento, sino que en las pocas veces que he accedido a la misma ha sido a petición suya, y mucho me temo que el origen de este requerimiento no sea más que un intento del Sr. (nom de l'aquí denunciant) de querer castigarme por no querer iniciar de nuevo una relación sentimental con él”.

3.- També en el si d'aquesta fase d'informació prèvia, en data 15/01/2018, es va sol·licitar a la persona denunciant que aportés algun tipus d'element que acredités el fet denunciat relatiu a la revelació, per part de la persona qui hauria accedit de forma injustificada a la seva història clínica, de dades personals allà incloses.

Fins a la data d'incoació del present procediment, aquesta informació no ha estat proporcionada per la persona denunciant.

4.- En data 18/07/2018, la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades va acordar iniciar un procediment sancionador contra l'Hospital de l'ICS per una presumpta infracció greu prevista a l'article 44.3.d) en relació amb l'article 10 de LA Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (en endavant, LOPD). Així mateix, va nomenar persona instructora de l'expedient la senyora (...), funcionària de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

5.- Aquest acord d'iniciació es va notificar a l'entitat imputada en data 23/07/2018.

6.- L'acord d'iniciació explicitava els motius pels quals no es va efectuar cap imputació respecte del fet denunciat relatiu a la possible revelació de dades relatives a la salut de la persona denunciant a terceres persones, per part de la persona qui hauria accedit a la seva història clínica. A continuació s'hi fa referència en el que es considera més rellevant i que s'exposava a l'apartat de fets denunciats no imputats de l'acord d'iniciació.

“Val a dir que la persona denunciant, junt amb la seva denúncia no aportava cap element que acredités aquest fet denunciat, i tampoc no el va aportar amb posterioritat quan l'Autoritat li va sol·licitar expressament. Així doncs, a resultes de les actuacions practicades, i en particular de les manifestacions efectuades per la persona auxiliar d'infermeria qui hauria dut a terme els accessos no justificats en raons professionals, es conclou que no hi ha cap element que permeti imputar aquest fet concret denunciat, ni tan sols indiciàriament, per la qual cosa procedeix acordar el seu arxiu en base al principi de presumpció d'innocència previst a l'article 53.2.b) de la LPAC.

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

L'article 89 de la LPAC, en consonància amb els articles 10.2 i 20.1 del Decret 278/1993, preveu que procedeix l'arxivament de les actuacions quan en la instrucció del procediment es posi de manifest el següent: "a) La inexistència dels fets que puguin constituir la infracció; b) Quan els fets no estiguin acreditats".

7.- A l'acord d'iniciació es concedia a l'entitat imputada un termini de 10 dies hàbils comptadors a partir de l'endemà de la notificació, per formular al·legacions i proposar la pràctica de proves que considerés convenients per defensar els seus interessos.

8.- En data 09/08/2018, l'ICS va dirigir un escrit a l'Autoritat en el qual no qüestionaven els fets imputats, sinó que es limitava a informar que ateses les circumstàncies concretes del cas *"s'ha decidit no obrir un procediment sancionador si bé se li ha advertit [a la professional que va materialitzat els accessos controvertits, Sra. (...)] que no es podia accedir a HC aliena sense estar habilitada o sense tenir el consentiment exprés i per escrit de l'interessat. A la vista de les seves al·legacions es considera que la professional va actuar de bona fe i per això no s'imposen sancions"*. L'ICS aportava també un escrit del Director de Personal de la Gerència Territorial (...)de l'ICS en el qual s'explicitava que després haver-se reunit amb la Sra. (...) va concloure que aquesta persona *estava "sent assetjada pel Sr. (nom de la persona denunciante), exparella d'ella i en recent procés de separació en aquell moment. Per aquest motiu va donar veracitat a les seves explicacions de que els accessos a l'historial clínic havien estat fets per consultes del Sr. (nom de la persona denunciante)"*.

9.- En data 05/11/2018, la persona instructora d'aquest procediment va formular una proposta de resolució, per la qual proposava que la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades declarés que l'ICS havia incorregut en una infracció greu prevista a article 44.3.d), en relació amb l'article 10 de la l'LOPD.

Aquesta proposta de resolució es va notificar en data 06/11/2018 i concedia un termini de 10 dies per formular al·legacions. Aquest termini s'ha superat i no s'han presentat al·legacions.

Fets provats

Una persona qui prestava els seus serveis com auxiliar d'infermeria a l'Hospital (...), qui havia estat parella de la persona aquí denunciante, va accedir mitjançant el SAP (programa informatitzat d'històries clíniques hospitalàries) en tres ocasions a la història clínica de la persona aquí denunciante, sense que aquests accessos estiguessin justificats per cap actuació assistencial o administrativa. En concret els accessos injustificats foren els següents: dia 05/01/2017 a les 08:33:26 hores, dia 10/02/2017 a les 09:10:20 hores i dia 09/05/2017 a les 08:59:42 hores.

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

Fonaments de dret

1.- Són d'aplicació a aquest procediment el que preveuen la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (d'ara endavant, LPAC), i l'article 15 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, segons el que preveu la DT 2a de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades. De conformitat amb els articles 5 i 8 de la Llei 32/2010, la resolució del procediment sancionador correspon a la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

Com a consideració prèvia, cal indicar que en el moment de dictar-se aquest acte, el precepte que contenia el tipus infractor aquí aplicat s'ha derogat pel Reial decret-Llei 5/2018, de 27/7, de mesures urgents per a l'adaptació del dret espanyol a la normativa de la Unió europea en matèria de protecció de dades. Però al tractar-se d'un procediment sancionador iniciat abans de la vigència d'aquesta norma -o en què les actuacions prèvies que l'havien precedit s'havien iniciat abans-, s'ha de regir per la normativa anterior (DT 1a RDL 5/2018).

Així mateix, en aquest acte s'ha tingut en compte també l'eventual aplicació al cas present del previst al Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27/4, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes (RGPD). I a resultes d'aquesta anàlisi es conclou que l'eventual aplicació de l'RGPD no alteraria la qualificació jurídica que aquí es fa, i en concret no afavoriria al presumpte responsable de la infracció. En tot cas, val a dir que els fets imputats en aplicació de l'LOPD també ho serien si s'apliqués al cas l'RGPD.

2.- L'entitat imputada no ha formulat alegacions a la proposta de resolució. Tampoc les va formular a l'acord d'iniciació ja que davant d'aquest acord l'ICS va dirigir un escrit a l'Autoritat en el qual no es qüestionaven els fets allà imputats, i es limitava a posar en coneixement d'aquesta Autoritat que ateses les circumstàncies concretes del cas s'havia decidit no obrir un procediment sancionador a la persona qui havia accedit a la història clínica de la persona aquí denunciant; circumstància que, tal com va exposar la instructora, no altera ni els fets aquí imputats ni tampoc la seva qualificació jurídica.

3.- En relació amb els fets descrits a l'apartat de fets provats, relatius al principi de confidencialitat, cal acudir a l'article 10 de l'LOPD, que preveu el següent:

“El responsable del fitxer i els qui intervinguin en qualsevol fase del tractament de les dades de caràcter personal estan obligats al secret professional pel que fa a les dades i al deure de guardar-les, obligacions que subsisteixen fins i tot després de finalitzar les seves relacions amb el titular del fitxer o, si s'escau, amb el seu responsable”.

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

Tal com indicava la persona instructora, durant la tramitació d'aquest procediment s'ha acreditat degudament que una persona que prestava serveis com a auxiliar d'infermeria a l'Hospital, dependent de l'ICS, a través del seu codi usuari que li permetia tenir accés a l'aplicatiu SAP (gestió d'històries clíniques de l'hospital), va accedir en tres ocasions a la història clínica de la persona aquí denunciada, sense que aquest accés estigués justificat per cap raó assistencial. A aquest respecte, cal assenyalar que la legislació sanitària, quan regula els usos de la història clínica, en allò referent als professionals sanitaris només contempla l'accés per part dels qui assisteixen el pacient o que estan implicats en el seu diagnòstic (art. 11 Llei 21/2000 i 16 Llei 41/2002), circumstància que no es donaria aquí en els accessos referits a l'apartat de fets provat, els quals per tant vulneraven el principi de confidencialitat, actuació que al seu torn es considera constitutiva de la infracció greu prevista a l'article 44.3.d) de l'LOPD, que tipifica com a tal:

“La vulneració del deure de guardar secret sobre el tractament de les dades de caràcter personal al qual es refereix l'article 10 d'aquesta Llei.”

4.- L'article 21 de la Llei 32/2010, en consonància amb l'article 46 de l'LOPD, preveu que quan les infraccions les comet una administració pública la resolució que declara la comissió d'una infracció ha d'establir les mesures que escau adoptar perquè cessin o se'n corregeixin els efectes. En el cas present, tal com indicava la persona instructora, ateses les circumstàncies de la infracció que aquí es declara, no es considera procedent requerir l'adopció de cap mesura correctora, en tractar-se d'uns fets puntuals ja consumats.

D'altra banda, cal assenyalar que l'article 21.2 de la Llei 32/2010, en consonància amb el que disposa l'article 46.2 de l'LOPD, preveu la possibilitat que la directora de l'Autoritat proposi la iniciació d'actuacions disciplinàries, d'acord amb el que estableix la legislació vigent sobre el règim disciplinari del personal al servei de les administracions públiques. Al respecte cal assenyalar que, si bé en casos similars s'ha proposat a l'entitat responsable del tractament la iniciació d'actuacions disciplinàries contra la persona qui materialment hauria accedit de forma injustificada a la història clínica, en el cas present es donen unes circumstàncies singulars detallades als antecedents, les quals precisament han portat a l'ICS a no iniciar tals actuacions, segons ha manifestat expressament a aquesta Autoritat. En efecte, aquesta Autoritat també té en compte les dites circumstàncies per tal de no proposar la iniciació d'actuacions disciplinàries contra aquesta persona.

Resolució

Per tot això, resolc:

1.- Declarar que l'Hospital (...) de l'Institut Català de la Salut ha comès una infracció greu prevista a l'article 44.3.d) en relació amb l'article 10 de l'LOPD.

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

No cal requerir mesures correctores per corregir els efectes de la infracció, de conformitat amb el que s'ha exposat al fonament de dret 4t.

2.- Notificar aquesta resolució a l'Institut Català de la Salut.

3.- Comunicar aquesta resolució al Síndic de Greuges i traslladar-l'hi literalment, segons el que especifica l'acord tercer del Conveni de col·laboració entre el Síndic de Greuges de Catalunya i l'Agència Catalana de Protecció de Dades, de data 23 de juny de 2006.

4.- Ordenar que es publiqui aquesta resolució al web de l'Autoritat (www.apd.cat), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb els articles 26.2 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, i 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, l'entitat imputada pot interposar, amb caràcter potestatiu, un recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar des de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveuen l'article 123 i següents de l'LPAC. També pot interposar directament un recurs contenciós administratiu davant els jutjats contenciosos administratius, en el termini de dos mesos a comptar des de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Si l'entitat imputada manifesta a l'Autoritat la seva intenció d'interposar un recurs contenciós administratiu contra la resolució ferma en via administrativa, la resolució se suspendrà cautelarment en els termes previstos a l'article 90.3 de l'LPAC.

Igualment, l'entitat imputada pot interposar qualsevol altre recurs que consideri convenient per defensar els seus interessos.

La directora

M. Àngels Barbarà i Fondevila

Barcelona, (a la data de la signatura electrònica)